

GORENJEC.

Političen in gospodarski list.

Vabilo na naročbo. «GORENJEC» stane za celo leto samo 4 K, za pol leta 2 K, za četrto leta 1 K. Naroča se list lahko vsak dan, in naj se naročnina izvoli poslati upravištvu.

Živinoreja v kranjskem okraju.

(Dopis.)

II.

Nihče ne more oporekati, da je živinoreja ravno za nas gorenjske kmete v gospodarskem oziru rešilni čolnič, kateri nas vodi v boljšo bodočnost, nikakor pa ne pitanje goveje živine, kajti to je pri nas predrago. Poznam posestnika, ki je postavil v hlev osem volov in jih opital v štirih mesecih. Pripital je pri njih 480 kron. V ravnosti je vasi nakupil drugi posestnik štiri izvanredno lepa teleta, dva bika in dve telici. Rezultat obeh posestnikov je tale:

Za 8 volov stane pitalna krma na dan po 8 vin. za vsakega	K 640
v 4 mesecih ali 160 dneh	> 778—
tedaj čiste izgube	> 298—

Za vsakega odstavljenih, po 10 tednov starih teličkov je pa stala krma na dan po 40 vin., imel jih je v hlevu 8 mesecev, t. j. 778 kron. Prodajal je bike 20 mesecev stare kmetijski družbi kranjski po 300 kron

tedaj	K 600—
20 mesecev stari telici po 160 kron	> 320—
skupaj	K 920—

Če odračunimo krmo	> 778—
priredil je še vedno	K 142—

polet tega je pa še krmo primeroma drago spravil v denar. Razložek je očividni in znaša med tem, ki je pital v izgubo . . . . .

in med onim, ki je plemeno živino redil v dobiček	> 142—
pač za kmeta občutno svoto	K 440—

Iz tega je razvidno, da nam nikakor ne kaže, drago pitati govejo živino, da je boljše, četudi drago, rediti mlado plemeno živino. Marsikdo se bode smejal, češ, eno leto staro tele je komaj toliko vredno, kakor ono izpod krav. Res je — žal — pri nas to še zelo razširjeno; toda tak gospodar, ki tako govori in dela, je vreden ter potreben one nagrade, katero so nekaj delili beriči pri okrajnih sodiščih — do števila 25.

Gotovo je, da ni mogoče rediti za mal denar lepe plemene živine, namreč za to ceno, katero ima živina sedaj pri nas. Na semnju je lepa plemena živina le toliko cenjena in vredna, kolikor ima mesa. Vse drugače je drugod, že pri naših sosedih Korošcih in Tirolcih. Tam stane eno leto staro tele, ki po mnenju naših kmetov ni več vredno, kakor izpod krave, 200 do 300 kron in tudi več. V ta namen imajo živinorejske zadruga, ki prirejajo semnje izključno le za mlado lepo plemeno živino. Videti bi morali ponosnega Tirolca, ki prižene na semenj eno leto staro tele in ga ceni 400 kron. Ta bi bi imponiral našim Gorenjcem, rekli bi seveda, da niso kolesca v njegovi glavi v redu.

Omenil sem živinorejske zadruga. Ni moje mnenje, na dolgo in široko razkladati pomen in namen zadruga, omeniti hočem le glavne koristi. V zadruga se vpiše lepa in najlepša plemena živina — pardon — ne živina, temveč gospodarji živine. O tem se vodi posebni zapisnik, kakšna sta prednika vpisanega živinčeta, kakšna molznica je bila prednika vpisane telice, koliko litrov mleka je dajala na leto i. t. d.

Namen zadruga je, to živino spraviti drago v denar. Prirejajo se semnji za samo mlado zadružno živino. Povabijo se deželne uprave, da si nakupijo tukaj potrebne plemene živine. Povabijo se kmetijske družbe, da nakupijo plemenskih bikov, sploh jim je naloga, opozoriti svet, da se tukaj dobi živina, katera se ne sramuje stopiti na svetovni trg. Ni čudo, če stane zadružna, dobra molzna krava na Solnograškem 600 kron, t. j. krava, ki bi veljala pri nas na semnju, kjer tišči kar po pet pridušujočih se mešetarjev v človeka, če le pogleda kravo, komaj 280 do 300 kron. Gotovo je, da bi daljni kupci, ko bi vedeli in bili prepričani, da tudi pri nas dobe tako blago, kakor na Solnograškem, rajši prihajali k nam in tudi dobro plačevali dobro živino. Gotovo je, da bi bila taka zadruga pri nas na mestu in da bi dobro uspevala, toda o tem hočem v kratkem poročati obsirneje.

Vzrok, da naša kmetijska družba ne najde onega zaupanja med gorenjskimi kmeti, katerega zasluži po vsej pravici, je brezvesten političen boj. Oni krogi, in to so večinoma naši politikujoči duhovniki, ki bi v tem oziru storili lahko mnogo, ne store ničesar. In kako bi tudi! Stranka, kateri pripadajo, je ustanovila konkurenčno podjetje «Gospodarsko zvezo», katere namen je bil, od-

tujiti našemu kmetu kmetijsko družbo. O tem priča naskok na družbin odbor, afera z žlindro in drugi žalostni dokazi. Umevno je tedaj, da župniki in kapelani proti svojemu strankarskemu podjetju ne smejo delati za kmetijsko družbo ali jo priporočati celo na prižnici.

Mi, gorenjski kmetje, se pa oklenimo kmetijske družbe z vsem zaupanjem in gotovo nam ne bo nikdar žal.

K.

Za ljubljansko vseučilišče

je bil podan v državnem zboru naslednji nujni predlog: «Že več kakor 50 let zahtevajo Slovenci, naj se ustanovi slovenska univerza. Že leta 1848. je takratna vlada, ki je to zahtevanje pripoznala kot utemeljeno in ustanovitev take univerze kot koristno in potrebno uredbo, tudi na to opozarjala, da veleva potreba, upoštevati načelo narodne ravnopravnosti in enakomernega ravnanja vseh interesov, da se ta zahteva izpolni in je obljubila ustanovitev slovenskega vseučilišča.

Ta obljuba se vsled nastalih političnih zapletajev, državnopravnih in finančnih skrbi ni izvršila. Od takrat pa to zahtevanje ni prestalo, nego se v zadnjih letih vedno odločnejše oglašča. Pri tej stvari so Hrvatje in Srbi te državne polovice Slovence najtoplejše podpirali. Sedaj se oglašča s to zahtevo vse jugoslovansko prebivalstvo Avstrije.

V seji poslanske zbornice dne 20. oktobra 1898 je poslanec dr. Ferjančič predložil peticijo, v kateri se vprašanje o ustanovitvi slovenskega vseučilišča v Ljubljani na vse strani natančno pojasnjuje in se zahteva hitro aktiviranje takega učnega zavoda.

Ta zahteva je dobila sedaj prav aktualen pomen, ker je sedanja vlada, odgovarjajoča na interpelacijo poslancev barona Malfatija, dr. Hortisa in tovarišev izjavila, da boče za pravnike italijanske narodnosti organizirati samostojno fakulteto, oziroma poskrbeti, da se italijanskim dijakom na drug način zagotovi možnost, posvetiti se vseučiliškemu nauku v njihovem materinem jeziku.

Ako se uvažuje, da se je obljubila ustanovitev vseučilišča prebivalstvu, ki šteje, kakor italijansko prebivalstvo, kakih 670.000 duš in ki pošilja na vseučilišča naše državne polovice na leto 1100 dijakov, potem je toliko bolj utemeljeno, da se ustanovi vseučilišče za južne Slovence, ker je teh v naši državni polovici nad dva milijona in so prisiljeni pošiljati vsako leto dosti več kakor 700 dijakov na nemška vseučilišča.

Zahtevanja, naj se jugoslovanskim dijakom zagotovi možnost, študirati vseučiliške nauke v svojem materinem jeziku, ne utemeljujejo samo didaktični razlogi, ampak tudi oziri na primernost in na pravičnost, torej razlogi, ki odločno tirjajo, da stori vlada brez odlašanja vse pripravljalne korake za aktiviranje vseučilišča za južne Slovence, oziroma, da kar mogoče hitro predloži poslanski zbornici dotično predlogo.

Vsako odlašanje bi pomenilo neopravičeno zapostavljanje in žaljenje Jugoslovancev. Pri tem vprašanju tudi budgetarni pomisleki ne smejo igrati nobene vloge. Gre se za važno kulturno zahtevanje, na čegar izpolnitvi imajo ne samo Jugoslovanci, ampak celokupna država velik interes.

Sicer pa je dolžnost vsake nevtralne vlade, ako se zaveda svoje naloge, da podpira in pospešuje kulturni razvoj vsake narodnosti v vseh ozirih.

Kar se tiče specialno finančne strani tega vprašanja, je uvaževati, da je deželni zbor vojvodine Kranjske leta 1896 sklenil v svrhu ustanovitve vseučilišča v Ljubljani žrtvovati en milijon kron in da je dalje mestna občina ljubljanska dovolila 100.000 K.

Z ozirom na te okolnosti se nujno predlaga: C. kr. vlada se pozivlje, predložiti poslanski zbornici kar najhitreje mogoče zakonski načrt, s katerim se zagotovi ustanovitev vseučilišča z juridično, filozofično in teologično fakulteto za južne Slovence.»

V Kranju, 23. novembra.

Za vseučilišče se potegujejo tudi Malorusi ter so v ta namen že vložili nujni predlog v državni zbornici.

Iz državnega zbora. Delo v parlamentu ne gre tako od rok, kakor bi bilo želeti. Vsled tega je ministrski predsednik pl. Körber v veliki zadregi, ker ni upanja, da bo parlament vse vladne predloge odobril do božiča. — V zadnjih sejah se je razpravljalo o nujnem predlogu glede naselitve tujih, iz drugih držav izgnanih redov, ki preplavljajo Avstrijo in se hočejo tu vgnezditi. O tem predmetu je govoril tudi slovenski poslanec dr. Tavčar, ker se je tudi na Dolenjskem naselilo nekaj tujih mehnihov, katere naj redi naš ubogi kmet.

Državnozborski opravilnik. Cesar je sprejel poslanca Kaiserja in nekega Poljaka ter jima izrazil željo, da bode treba preurediti sedanji državnozborski opravilnik.

Hrvatski deželni zbor se je sešel včeraj.

V Srbiji je nastala ministrska kriza vsled finančnih razmer, ki so tolike, da uradniki in častniki že več mesecev niso dobili plače.

V Turčiji je umrl veliki vezir (ministrski predsednik Halil Rihat Paša. Pravijo, da je bil pošten in pravičen.

Buri so v zadnjem času vzeli Angležem več živeža in orožja, ubili dva častnika in 12 maž. Angleška pošlje v kratkem večji oddelek indijskih vojakov v južno Afriko.

Dopisi.

Iz Naklega. Naš kapelan Blaž, katerega bi vsa župnija rada poslala kam drugam, je jako dober agitator za škofove zavode. Skoro vsakega, ki ima pri njem kaka opravila, nakruli. Tako je pred nedavnim časom moledoval pri nekem posestniku iz Strahinja, ko je prišel plačat pogreb. Rekel mu je, naj da nekaj za škofove zavode, če ne več pa vsaj eno krono. Ker se dotični posestnik ni dal pregovoriti, je začel z njim mešetarit tako, da naj mu dá vsaj par grošev. Toda posestnik je ostal trdovraten in se ni dal premotiti. Opomnil je kapelana, da se mu to plačevanje zdi preneumno in je odšel. Kapelan ima pač prav, da skrbi za svojo bodočnost. Tudi mestna fara mu je zagotovljena. — Temu Blažu bi le svetovali, ker je res tako vnet agitator zavodov, naj se rajše obrne do svojega brata, kateremu je vsled svoje izurjenosti v trgovski korespondenci pripomogel do dobre trgovine z volnenimi jopicami, tako, da je njegov brat postal hud konkurent staremu trgovcu z volnenimi jopicami v Naklem, pri katerem se je on (kapelan) izuril v korespondenci, cenah in dobil tudi naslove odjemalcev. Ni vrag potem, da bi se ne dobilo kaj, ali ne, gospod Blaž!

—r.

Iz Vogljan. G. urednik! Naš gospod beneficijar Miha Kotnik je pač več kakor čuden človek. Da se pečamo z njegovo osebo v «Gorenjcu», je popolnoma naravno, kajti on vendar pri vsaki, količkaj politični pridigi povdarja, da mu je vseeno, ako ga denemo v «Gorenjca». Toda počasi, g. Miha! Kljub preyažni potrebi se Vaš cenjeni list, vse premalo zveni za njegovo osebo. Pa zakaj? — Zadnjič je svoje verne in neverne ovčice primerjal v neki pridigi — šetincem, posebna milost je bila, da nas ni imenoval prašiče, ki se hranijo ob koritu. No, med šetincem in med takim, ki se hrani ob koritu, ni dosti razločka. Hudomušni ljudje govore, da pošljejo po kakega pravega hrvatskega barantača, da nas bo odbral, kar nas je šetincev. — Zadnje nedeljo ste nam oznanili «bero». Kako se bode tista pobirala? Pravili ste, da Vas bole noge, da torej ne bode mogli pobirati bere osebno, samo v Krakovem*!! A potem vendar niste mogli osebno pobirati v nobeni hiši v Vogljah, dasi ste šli v Voklem lahko od hiše do hiše. Saj se poznamo! Na ta način ste se hoteli ogniti gotovih hiš, ker ste dobro vedeli, da dobite bero in na tisto — nekaj še povrh. — Tudi bi Vas radi spomnili, da ne ščujete poslov na gospodarja, in to očitno v cerkvi. Saj mora dandanes kmetški gospodar že itak taiste drago plačevati. Posli imajo tako rekoč gospodarja pod komando. ne pa gospodar posla, ker sicer pa pravi: «Bom pa šov!» Toda to besedico znate tudi Vi večkrat porabiti. Pravite nadalje, da gospodarji ne damo jesti poslom in primerne hrane, dasiravno

* Krakovo se imenuje spodnji del vasi Voglje.

ponavadi jedo iz tiste sklede, kakor gospodar. Vemo pa za nekega gospodarja, kateremu so delavci, pravzaprav «birovci» celo dopoldne prenašali po vasi vreče, predivo, masla, jajca i. t. d., ko se je približal čas obeda, jih je ta gospodar odpravil z besedo: «Vidva pojdiva pa domov juž'nat», dasiravno je imel dotični gospodar pripravljen obed, a samo za svoje ljubljence. Pometajte torej pred svojim pragom in zagotovljamo Vas, da boste imeli opravka čez glavo. Tudi nam celo v cerkvi oponašate, da prodajamo mleko, da ga potem posli nimajo, to je gotovo najrše. Sami dobro veste, da ne manjka poslom mleka, a če kak kmet dobi par krajcarjev za mleko, da more na vse strani plačevati. to je gotovo višek nesramnosti. Žalostno, a resnično je, da morajo poštene vaščani hoditi drugam k božji službi, da se tako izognejo javnim Vašim napadom, kar se je že neštetokrat zgodilo. Seveda boste izkušali vse utajiti, ali prehuda je Vaša strast, da bi tisto popolnoma zakrili. Tako je, tako, gospod Miha! En svet imamo še za vas: Pobljšajte se in nehajte vendar s svojim rovanjem! Sicer pa, kaj mislite, da govore ljudje o Vas in Vaši pridigi iz cerkve grede? Tega Vam sicer ne bodemo razkladali, vendar se lahko enkrat približate kaki stari ženici, četudi največji tercijalki (in sicer nevidni), tedaj boste vse zvedeli. Imamo pač še mnogo navesti, toda za danes dovolj. Gospod Miha! Da ne bode zopet običajnega sumničenja, kdo je tisti, ki je pisal te vrstice, zveste imena lahko pri uredništvu «Gorenjca».

Več Šetincev.

Iz Škofje Loke. Že večkrat se je pečalo javno mnenje z vprašanjem, kako preskrbeti mesto Škofjo Loko z dobro in zdravo pitno vodo ter isto potom vodovodne naprave dovesti prebivalstvu mesta Škofje Loke v taki množini, da ustreza vsem namenom uporabe v gospodarskem in obrtnem oziru. Odveč bi bilo danes na tem mestu zopet in zopet povdarjati, kako velicega pomena in kake koristi donajajo vodovodne naprave skupnim in posameznim interesom prebivalstva. Pogledati je treba le okoli sebe po naši širni državi in videli homo, da je to vprašanje prodrlo v vse kroge in sloje človeštva, da vodovodne naprave vedno in vstrajno prodirajo povsod na dan, vidimo, da se s tem vprašanjem pečajo največji in najzaslužnejši možje, država, dežele, občine in ravno tako posamezniki. Od mogočne dunajske stolice do najrevnejše gorske vasi, od velikega tovarnarja do malega selskega kmetiča, vse obseza, vse očaruje ideja po zdravi in neokuženi pitni vodi. Tudi v našem prijaznem mestecu pretresali so že večkrat merodajni faktorji vodovodno vprašanje. Žrtve, katere je položila občina in tudi posamezniki na altar te prekornostne naprave, so velike ali — žalibog — ostale so tudi brezuspešne. Tu se je pojavila zapreka za zapreko, tu ugovarjajo posamezniki in cele skupine, tam so zasebniki brezuspešno iskali v veliki globini vode, katera je življenju tako potrebna. — Nezadostno število dobrih in javnih vodnjakov ne zadostuje potrebi prebivalstva. V vsaki hiši, v vsakem gospodinjstvu mora ljudstvo z vodo štediti, ker je nje doprinosanje iz težkih vodnjakov in po strmih stopnicah trudapolno delo. In, ali se v resnici temu odpomoči ne da? Ali bi bile žrtve posameznikov nedosežne za vresničenje te ideje? Po našem mnenju ne! Pripravljalni odbor za osnovanje vodovodnega društva za mesto Škofjo Loko izdelal je na podlagi mu v državnem zakonu zajamčenih pravic društvena pravila za samostojno zgradbo vodovoda, kateri bi bil skupna nerazdeljena last meščanstva. Obsirno in stvarno gradivo, katero je odbor v teku časa nabral, zajamčenje vodne pravice in veliko studenčno omrežje so bila podlaga temu trudapolnemu delu. Odbor je danes v prijetnem položaju, podati vsa potrebna pojasnila glede nameravanega vodovoda iz «Žegnanga studenca», oziroma sostudentev izpod svetega Lorenca, ter ima na razpolaganje jako ugodno se glaseči ertifikat o razkrojevanju in kakovosti tam izviračoče vode. Ker ima odbor namen zasnovati vzajemno društvo, ki bi iz lastne moči in na podlagi vzajemnosti mu zajamčenega kredita z malimi, dà, takorekoč neznatnimi letnimi plačili gradilo svoj vodovod, vabijo se gg. posestniki na osnovno zborovanje, katero se bode vršilo v nedeljo, dne

1. decembra 1901., ob 4. uri popoldne v salonu gospe Guzelove. — (Pozdravljamo ta odločen korak za napredek in korist mesta Škofje Loke vnetih mož, ki se ne boje niti truda niti troškov, da so si zastavili težavno nalogo graditi si na lastne roke vodovod. (Opomba uredništva).

Novičar.

Na Gorenjskem.

Osebnosti. Davčnim nadzornikom v Radovljici je imenovan g. Janko Globočnik, c. kr. davčni kontrolor v Ribnici.

Za vseučilišče v Ljubljani so poslale prošnje naslednje občine z Gorenjskega: Kaplja vas, Begunje pri Radovljici, Kamnagorica, Radomlje, Blagovica, Koroška Bela, Radovljica, Škofja Loka, Mengiš, Moravče, Selca, Kropa, Lukovica, Zlato polje, Stara Loka, Suhadole in Moste pri Kamniku, učiteljsko društvo za radovljiški okraj. — Dekan velikovski na Koroškem, gosp. Janez Wieser, je poslal v ta namen deželnemu odboru Kranjskemu svoto 1000 kron. — V Zagrebu je bil sijajen shod za slovensko vseučilišče.

Kapelan Anton Oblak iz Srednje vasi v Bohinju nam je poslal strašno dolg popravek, s katerim izkuša z jezuitskim zavijanjem in zanikovanjem utajiti skoro vse, kar smo v 45. številki pisali o njem pod naslovom: «Denarna in moralna kuga v Bohinju». Popravku je pridejal tudi izjava gosp. župnika, v kateri se trdi, da se župnik ni nikoli pritoževal čez kapelana Oblaka, da se vedno dobro razumeta, da se je za misijon nabrala med farani le mala svota in da so se ta svota in 600 kron Mine Odar uporabile do zadnjega vinarja, pa da je še zmanjkalo. Za kaj so se porabile, za kak namen jih je zmanjkalo, tega izjava ne pove! Ali ni to mojstrsko? Ker se ne vemo, če je ta izjava res pristno delo gosp. župnika, ji nočemo posvetiti več pozornosti. Vendar pa smo uverjeni, da je kapelanu mogoče iztisniti tudi tako izjavo iz župnika, ker je kapelan konsumnik in zaradi tega ljubljenec ljubljanskega škofa. Ako bi mu župnik nasprotoval, bi se s tem zameril škofu in potem bi mu ne šlo dobro. Zato mora v marsičem biti kapelanu naklonjen ali morda celo podložen in se res ne upa dosti pritoževati čez njega, čeprav mu ni po volji njegovo konsumno društvo, ker ima vendar še nekaj usmiljenja do svojih faranov in bi vsled tega kapelana najbrž raje danes pogljal nego jutri, kakor je vse to že večkrat dal tuintam spoznati. Tudi za tisto ženo, ki je pripovedovala, da se je on pritoževal čez kapelana radi onih 600 kron, mu bomo lahko povedali, ako bode treba. Zatorej bi možu svetovali, da bi se preveč ne trudil prati in «garati» svojega kapelana; kajti, kdor za smolo prime, se osmoli! Osmolil se je bil že enkrat vsled kapelanove zasluge in to je bilo takrat, ko je imel opraviti s Tomcem iz Stare fužine, kakor je to lani poročal «Gorenjec»; na razpolago pa imamo še tudi drugo smolo, ki mu jo lahko pokadimo pod nos! — Kar pa se tiče kapelana Oblaka, mu povemo na vsa usta, da naj ne misli, da bode tudi nas imel tako za norce in nas tako vodil za nos s svojimi lažnivimi popravki, kakor svoje konsumarje, katerim pri občnem zboru kar ob kratkem pove račun: toliko dohodkov, toliko naše premoženje, toliko terjatve, toliko dobička; a na skrivnem dela prošnje za podpore in takrat navede marsikaj drugače. Če smo prav poučeni, je letos tako prošnjo naredil tudi na ministrstvo, o čemer homo morda o priliki izpregovorili kaj več. Lansko leto smo ožigosali več njegovih napak in zlih dejanj, ali on je molčal kakor grob, ker je bil vseskozi zapleten v kako kazensko preiskavo. A zdaj, odkar je prestavljen iz Bohinjske Bistrice prejšnji orožniški načelnik, ki je kaj marljivo in uspešno zasledoval tihotapstvo in prepovedano popivanje v njegovem konsumnem društvu in odkar se mu je posrečilo utajiti in prikrivati pred sedanjimi orožniki resnično dejstvo, da je Užmanovega šolarčka iz Srednje vasi hudo namahal s ključem po glavi, postal je ta človek silno predrzen in si menda že domišlja, da mu ne more nobena oblast več priti do živega. V svojem popravku si upa lažnivo tajiti celo take stvari, ki so v Bo-

hinju že splošno znane. Tako n. pr. zanikuje, da je sodnija kdaj postavila slaboumno Marijo Odar pod kuratelo in za njenega skrbnika njenega mlajšega sorodnika in nadalje pravi, da ni res, da je denar, ki je bil rešen iz njegovih krempljev, sodnija shranila in da od njega zdaj dobiva skrbnik Mine Odar vsako leto toliko, da jo more pošteno preskrbeti s hrano in obleko. Tudi pravi, da je dal vso gotovino Mine Odar prostovoljno od sebe in da mu ni bilo nikoli nič ležeče na njenem denarju! Gospod kapelan, ali res nimate nobene sramote in nobenega čuta za poštenje več v sebi, da morete take grde laži z mirno vestjo in mirno roko zapisati in zahtevati, da se natisnejo v javnem časniku!? Ali ne uči katekizem, da je vsaka laž, bodisi v sili, bodisi v šali greh in da se grehi odpuščajo le z odvezo pri spovedi? A Vi gotovo ne greste vsak dan k spovedi in si vendar upate v takem dušnem stanju pri maši vsak dan prejeti — Boga! Komu v Bohinju ni znano, da je slaboumna Mina Odar v Studorju h. št. 40. res pod kuratelo, da je vse njeno premoženje zapadlo kuratelni masi, da je njen postavni skrbnik ali kurator Janez Strgar raynotam, kateremu je slaboumnica teta? Sodnija v Radovljici je sprejela dosedaj v svojo shrambo v to kuratelno maso tri hranilnične knjižice in sicer od kapelana knjižici št. 261 s 500 kronami in 260 s 1840 K ter od Janeza Strgarja knjižico št. 3779 z 800 K, katero svoto je po naročilu sodnije iztirjal od sorodnika varovanke. Te knjižice pa imajo menda tisto vrednost, kakor gotov denar! Hranilnično knjižico št. 261 je sodnija meseca maja lanskega leta izročila Janezu Strgarju in letos je ta dobil v mesecu septembru sodnijskim potom na knjižico št. 260 iz srednjevaške posojilnice delni znesek 320 K za preskrbovanje Mine Odar. Denar na to knjižico je res naložen v srednjevaški posojilnici, to in knjižico št. 3779 pa ima shranjeni sodnija in nima kapelan nikake pravice in nikake oblasti več do njih. Denar, ki je shranjen pri sodniji, pa mora vedno biti naložen v kaki hranilnici, da se od njega nabirajo obresti. A če je sedaj naloženih za Mino Odar na knjižico št. 260 še 1520 kron ravno v srednjevaški posojilnici, je to brez pomena. Prostovoljno ni kapelan Oblak ničesar dal od sebe za Mino Odar. Knjižico št. 261 je šele potem poslal sodniji, ko je izvedel, da je bil Janez Strgar pri nji zaradi denarja Mine Odar in si je takoj lahko mislil, da bode tudi on kot hranitelj njenih denarnih knjižic imel v kratkem opraviti z njo. Nadejal pa se je menda, da mu bode ostala vsaj druga knjižica s 1840 kronami in zato je pisal sodniji, da je njegova lasti. A ko je tudi to moral na uradnem dnevu v Bohinjski Bistrici oddati, bal se je nemara, da mu bode treba seči v žep ter odšteti še onih 600 kron, o katerih je trdil, da jih je porabil za misijon. Zato je menda Janeza Strgarja, ko sta se sešla po obravnavi na samem, milo prosil: «Janez, bodi mi milostljiv!» Ali ga ni tako ponižala le skrb za denar? In tak človek nič ni maral za lepe tisočake slaboumne Mine Odar?! Na druge njegove laži in zavijanja ne bomo odgovarjali, ker so že same ob sebi umljive in tudi takih njegovih popravkov ne bomo priobčevali. Ako pa on misli, da mu delamo s tem kako krivico, tedaj naj nas toži in poskusi pred sodiščem dokazati svojo nedolžnost. Pokazali mu bomo tudi mi, kar mu gre. Preskrbeli bomo, da bode prigromelo skup pred sodišče pol Bohinja in na podlagi izjav nepodkupljivih prič in neovrziljivih sodnijskih, že obstoječih zapisnikov bomo spravili take reči na dan, da jih kapelan in mnogi Bohinjci ne bodo veselili. Tudi že zdaj lahko zagotovimo kapelana, da mu zaslužen kazni za pretepanje otrok v šoli in posebno za poškodovanje Užmanovega še vedno lahko preskrbimo, ker vemo za take poštene in zanesljive priče, ki bodo držale! Spravili pa bomo pred sodišče tudi njegovo devičarsko družbo, ki hodi popivat v njegovc konsumno društvo, in z njo ne bodo prišle le tiste device, katere bode on prignal, temveč tudi ona pošena bohinjka dekleta, ki se mu ne bodo dala zapeljati k tajanju in lažem, kakor stariši tepenega Užmanovega otroka. In takrat se bode tudi morda bolj natanko izvedelo, kako bolezen je imel, ko je letos poletu, na videz zdrav, kar naenkrat pobegnil v bolnico

usmiljenih bratov v Kandijo pri Novem mestu? Torej pogum, g. kapelan, in dajte nam že skoro ugodno priliko, da bomo Vaše čednosti in dobrote, katere sejete med kmetskim ljudstvom v Bohinju, mogli tudi sodnijsko potrditi!

Kranjski občinski odbor ima prihodnji teden sejo. Na dnevnem redu je tudi predlog občinskega predstojništva, da se odpošlje prošnja na ministrstvo za vseučilišče.

Učiteljsko društvo za kranjski šolski okraj je na svojem zborovanju dne 19. t. m. stavilo resolucijo, naj se ustanovi v Ljubljani slovensko vseučilišče.

Narodna čitalnica v Kranju napravi danes v soboto ob poldevetih veselico s plesom, pri katerem svira meščanska godba iz Ljubljane. Vstop imajo samo člani ali po njih vpeljani gostje. Igrala se bo veseloigra «Dve tašči».

Jour-fixe. Kakor smo že poročali, vrši se v soboto dne 30. t. m. v prostorih gostilne gospoda Petra Mayrja jour-fixe telovadnega društva «Gorenjski Sokol», kateri utegne postati jako zivahen in zabaven, ker sodelujeta pri njem sl.: čitalniški pevski zbor in pa tamburaški zbor bralnega društva. P. n. slavno občinstvo se na ta jour-fixe najljubdeje vabi.

Občni zbor obrtne zadruga za kranjski okraj se vrši jutri v nedeljo ob desetih dopoldne, na kar opozarjamo gg. obrtnike.

Slovensko bralno društvo v Trziču napravi danes v soboto 23. t. m. zabavni večer v gostilniških prostorih g. A. Perneta. Na tem večeru bo predaval g. šolski vodja Josip Kragl o zgodovini Trziča. Začetek točno ob osmih zvečer. Vstopnina 20 vin. Čisti dobiček je namenjen za tržiški otroški vrtec.

V Cerkljah se je dne 19. t. m. vršila volitev občinskega starešinstva. Izvoljeni so: Janez Zaman, županom, Janez Martinak, njegovim namestnikom, A. Jenko, Janez Podjed, A. Kuralt, Miha Kepic, Jos. Vrtnik, Franc Pogačar in Avg. Dolinšek pa svetovalcem.

Škofjeloški občinski odbor je imel v soboto, dne 16. t. m. svojo sejo s sledečim sporedom: 1.) Stavljena resolucija glede ustanovitve slovenskega vseučilišča v Ljubljani je bila sprejeta enoglasno in se odpošlje na pristojno mesto. 2.) Županstvo občine Zminec je vložilo prošnjo, da bi smeli nočni čuvaji škofjeloški opravljati nočno službo tudi v Puštalu. Omenjena prošnja je bila odklonjena. 3.) Marija Noč je vložila prošnjo, tičočo se podelitve gostilničarske koncesije in oddaje kave in drugih jedil. Dovolji se ji, da sme oddajati kavo in druga jedila, odločno se pa odkloni, da bi smela oddajati vino, pivo in mošt ali bodisi katere koli opojne pijače.

Povodnji. Iz vseh krajev prihajala so minuli teden tužna poročila o velikih povodnjih. Škoda se sedaj še ne da natančno ceniti, brezdvomno pa je velika. V Črnučah so morali stražiti podnevi in ponoči ondotni leseni stari most (leta 1724 zgrajen), da se ni vozilo čezenj, ker se je bilo bati, da ga Sava vsaki trenotek ne poruši. Promet na kamniški progi je bil ustavljen. Od sobote na nedeljo je delalo 30 delavcev vso noč, da bi omogočili zapetni promet. V Bohinjski Bistrici je napravila voda mnogo škode na mostovih in potih. Delo pri tunelu je bilo ustavljeno. Na Goričanih je Sava strgala most in dva tanta, ki sta stala na njem, potegnili v valovje. Fanta so rešili. V Medvodah je utonil delavec Črne, oče 7 otrok, ko je lovil ostanke goričanskega mostu. V Kropi je narastel neznamen potok Lipnica v mogočno reko. Promet med Kropo-Kamnogorico-Podnartom je bil vsled deloma preplavljene okrajne ceste zaprt. Več kovačnic ob potoku Lipnica je močno poškodovanih. Sava pri Kranju je tako narasla, da take ljudje že 30 let ne pomnijo. Pri Radovljici je Sava vzela Cajhnov jez. Škode je par tisoč goldinarjev. — Poslanec Pogačnik je v državnem zboru vložil nujni predlog, naj se da vsled zadnje povodnji prizadetim prebivalcem v okrajih Radovljica-Kranj-Kamnik izdatna podpora.

Veteransko društvo v Kranjski gori je imelo minulo nedeljo izredni občni zbor, na katerem se je sklenil protest proti izjavi angleških mogočnejev, ki so

obrekovali avstrijsko vojno v Bosni l. 1878, dalje prošnju za vseučilišče v Ljubljani in končno se je imenovalo častnim članom naslednje gospode: okrajnega glavarja v Radovljici pl. Rubellija, notarja kranjskogorskega Hudo-vernika, knjigovodja Žerovnika, župnika Zlogarja in župana Lavtižarja. Pri zboru je svirala že dobro izvežbana društvena godba.

Vodopravna razprava radi novih, po g. T. Pavšlarju predloženih načrtov za vodni projekt pod Dru-ljevko se je pričela vtorek 19. t. m. Zastopalo je različne stranke nič manj kakor pet odvetnikov. Prisostvovali so štirje inženirji. Včeraj se je morala razprava prekiniti radi pomankljivosti načrtov, ki se bodo povrnili prosilec v popolnitev. S tem je zadeva odgojena na nedoločen čas.

Izkopine v Lajhu. Z današnjim dnem se je ustavilo prekopovanje in se bo brzkone nadaljevalo prihodnje leto spomladi. G. asistent Schulz je izkopal vsega skupaj 57 kostnjakov (g. kustos Szombaty 62 in g. Pavšlar kakih 250). Minuli teden so odprli tri gomile, v katerih sta ležala dva mrtveca drug nad drugim. Našle so se tri železne, dve bronasti in prav lepa, popolnem ohranjena srebrna zapona, ostanki z zlatom pretkanega blaga, lična bronasta fibula, po en zlat in bronast novic, štirje noži, pušica in več glavnikov. Kostnjaki so ležali pod površjem 140 do 220 cm.

V Cerkljah je izvoljen županom zopet posestnik J. Zamen. Menartov Janez se je torej zastonj trudil za župansko mesto. Ko so izvolili župana, je bilo veselje nepopisno in neki Tomaž bi se bil kmalu zadavil s klobaso. Druge nesreče ni bilo.

Iz Škofje Loke. V ponedeljek se bo otvoril vodovod uršulinškega samostana. Blagoslovil ga bo sam škof. — Občni zbor mlekarke zadruge se je vršil minulo nedeljo. Sušnikovega Gusteljna ni več v odboru. Načelnikom je voljen posestnik Čarman, med odborniki pa bo širil svoje velikansko znanje v mlekarstvu tudi — naš kapelan. Račune so našli v redu, zatorej so bili odobreni. Primanjkljaj se bo pokrnil iz žepov zadružnikov. Le naprej, dokler je še vetra kej!

Glas iz občinstva. Iz radovljiškega okraja se nam poroča, da se je pred kratkim vršila v Radovljici volitev novega cestnega odbora, pri kateri je bil izvoljen načelnikom g. Tomaž Schusterschitz. Navada je bila dosedaj, da je bil načelnik cestnega odbora obenem tudi blagajnik. To pot pa so gg. odborniki poverili blagajništvo drugemu odborniku in ne načelniku. Kako je vendar to? Prosimo pojasnila. Radovednež.

Z Bleda. Dne 13. t. m. je odšel osemletni sin Ivana Dežmana brez očetove vednosti v Gorje. Zvečer domov prišedši je mati fantu zažugala, da ga bo oče kaznoval. Fantič se je tega tako ustrašil, da je odšel iz hiše in se ni več vrnil. Dne 19. t. m. so ga pa mrtvega potegnili iz jezera. Fant je najbrž iz strahu pred kaznijo skočil v jezero.

V Vižmarjih se je minulo nedeljo zvečer v Štrukljevi gostilni Matija Erjavec zmerjal navzoče goste in jim pretil z nožem. Ko so ga gostje zapodili iz gostilne, se je kmalu vrnil z gnojnimi vilami in ž njimi dregal skozi okno. Pobil je devet šip. Ljudje so bili tako prestrašeni, da se niso upali iz hiše. Hišo so morali stražiti orožniki. V ponedeljek so Erjavca zaprli.

Požar. Dne 6. t. m. je pričelo goret v kajzi Jožefa Pirca pri Križih v okraju Kamnik. Posestnik je neprevidno ravnal s svetilko pod streho, kjer je bila shranjena mrva, ki je vsa zgorela s streho vred. Škoda se ceni na 1400 K, zavarovan je bil za 600 K.

Iz Kamnika. Poročil se je g. Fran Benkovič, ekonom v Kamniku, z gospico Beti Petričevo v Blagovici.

Učiteljstvo kamniškega okraja priredi v nedeljo dne 1. decembra t. l. v dvorani zdravšča v Kamniku ob polosnih zvečer koncert v korist učiteljskemu konviktu. Vstopnina 1 krona. Program zelo izbran.

Potrjeni zakoni. Cesar je potrdil od deželnega zbora kranjskega sklenjene zakone glede okrajne ceste Podlipa-Smrečje, glede tacenske ceste in glede pristojbin za ogledovanje mrličev na Kranjskem izvzemši Ljubljano.

Križem sveta.

Iz državnega zbora. V včerajšnji seji poslanske zbornice je poslanec dr. Ferjančič interpeliral zaradi «grabelj» v Idriji in podal nujni predlog glede povodnji provzročene škode v Idriji. Poslanec dr. Tavčar je včeraj govoril pet četrt ure proti kongregacijam ob največjem zanimanju zbornice. Vse svobodomiselne stranke so govorniku čestitale na izbornem in neustrašenem govoru. — V poslanskih krogih se čuje govornica, da bo parlament razpuščen, ako se razprave v budgetnem odseku čim hitreje ne dosežejo. — Vlada zahteva naknadni kredit k melioracijskemu fondu za letošnje leto. V predlogi se nahaja tudi podstavka 34.320 K za vodovod v Postojini.

Raznoterosti. V Kopru štrajkajo dijaki, ker jih učitelj Pribil preveč muči z učnim gradivom in ker postopa pristransko pri izpraševanju. — V Mariboru so obsodili na smrt 57 let starega tesarja Jakoba Grliča, ki je Heleni Kocbek preparal trebuh. — Trojčke je povila v Bistrici na Dravi trgovčeva žena Grosi. — V Budimpešti je poneveril nek Kecskemetz svoto 558.000 K in ž njo ušel.

Obsojen na vislice. V Gradcu so soglasno obsodili na smrt 46 letnega hlapca Osvalda Silija, ki je vsled bedne obupnosti zadušil svojega sina in ga pokopal.

Najstarejši človek na svetu z imenom Izmajl Chudga je umrl v Atenah. Bil je 160 let star in zapustil 200 potomcev. Ves čas je imel dober spomin in dobre zobe.

Zaklad 100.000 goldinarjev so te dni dvignili iz morja v Vermontu na Angleškem. Leta 1777 je poslala Angleška v Severno Ameriko večji znesek za plačevanje svojih vojakov, ki so se ondi borili. Ladija pa se je bila potopila.

Ameriške dame in alkohol. Mnogi ameriški možje so zadnji čas s strahom opazovali, da se kažejo pri njihovih ženah sledovi pijanosti. In čudom so se čudili možje, ker njih ženske niso zavživale nič alkoholičnih pijač in vendar so se sledovi pijanosti vedno občutljivejšje kazali pri nežnem spolu. Sedaj pa so prišli možje na sled ženskimi spletkam. Piti je bilo ženske sram, zato so jedle bonbone, katere je izdelovala neka tvrdka, in ki je v bonbone primešavala mnogo alkohola. Ti alkoholični bonboni so ženske vpijanili namestu pijače.

Gospodarske stvari.

Razpis daril iz cesarja Franca Jožefa I. zaklada za stare in zveste kmetijske posle. Iz tega zaklada, ki je bil ustanovljen l. 1898 v proslavo vladarjeve petdesetletnice, se letos odda deset daril po 20 kron. Ta darila se razdele pričetkom meseca decembra takim kmetijskim poslom s Kranjskega, ki še sedaj služijo in se izkažejo, da so npravnega vedenja in da služijo mnogo (najmanj 30) let neprenehoma pri eni in isti hiši, ki se peča s kmetijstvom, pa doslej še niso bili obdarovani. Prošnje je vložiti do 5. decembra t. l. pri podpisnem odboru. Vsaka prošnja (katere ni treba kolekovati) mora biti potrjena od domačega g. župnika in županstva. Podpisani odbor prav prijazno prosi vse one, katerim so taki posli znani, naj jih opozore na ta razglas ter jim pomagajo sestaviti prošnjo, ali pa naj jo naredo namesto njih. Glavni odbor c. kr. kmetijske družbe kranjske v Ljubljani.

Stroj za izdelovanje kruha so iznašli v Washingtonu v Severni Ameriki. V eni minuti izdelava 80, v eni uri 4000 hlebov. En mož vaga testo, drugi ga vklada v stroj, tretji jemlje iz stroja izhajajoče izdelane hlebe i. t. d. To delo opravljajo lahko žene in mladi fantje.

Gospodom gratulantom

ki so mi čestitali k odlikovanju z
Martinovim redom,
izrekam iskreno zahvalo.

III.

Konec.

Gosp. J. S., nadučitelj nekje na Dolenjskem, je bil prebujen iz spanja, na kar mu je nekdo segel v roko in rekel: «Z Bogom, Janez!» Drugi dan je dobil sporočilo, da je zadevni čas umrla njegova mati. — Neka siromašna žena iz B. na Gorenjskem mi je dne 24. oktobra 1900 prinesla nemško brzojavko v raztolmačenje. V brzojavki je bilo ženi sporočeno od ravnateljstva nekega rudokopa na Ogrskem, da se je njen mož tam ponesrečil pri delu. Zvečer imenovanega dneva pa je žena videla možovo vizijo, ki jej je sporočila svoj odhod s sveta. — Ko je umrl oče ruskega vladnega svetnika V. A. Teplova, tedaj so se ustavile vse stenske in žepne ure hišnih prebivalcev. — Gospodična Hormes je videla svojo prijateljico Rosi in slišala besede: «Adesso son felice!» — Sin gospe Escourron se je nahajal v boju v Meksiki. Nekega jutra je mati opazila na njegovi sliki, da mu krvavi glava. Pozneje se je doznalo, da je dotičnega jutra padel vsled rane, zadobljene na glavi.

Telepatija umirajočih je sploh poznana povsod; v okkultistični literaturi mrgoli takih dogodkov. Morda ne pretiravam z zatrjevanjem, da morda ni človeka, da ne bi bil doživel že kak tak dogodek. Seveda, ker si jih ne znamo tolmačiti umevno, in ker z njimi ne primerjamo pozneje doznalih dogodkov, zato jih navadno prištevamo med slučaje. Ti ubogi slučaji so nam pri roki tudi tedaj, kadar nalašč nočemo priznati resnice. Peter Vedež je zatiskal oči, ko je zatajeval solnčne žarke.

Človeški perispit moremo uporabljati tudi zdravstveno. Na tem polju si je pridobil neveljivih zaslug. Vera v lastno moč, moralična harmonija, energična volja in želja koristiti svojemu bližnjemu, vse to podaja človeku zmožnost prenosa psihične moči na osebe ali na gotove predmete. Prvo imenujemo posredni, drugo pa neposredni prenos perispitalnega fluida. V inozemstvu je praktičnih magnetizerjev obojega spola, ki s polaganjem rok dosega jo čudežne uspehe. Tudi mi smo že imeli svojega magnetizerja. Morda ste kedaj slišali o nekem župniku, živečem pred dvajsetimi leti na Primskovem pri Litiji? Dotičniku so ljudje prinašali «blagoslavljeni» kruh, katerega so potem uporabljali za razne notranje bolezni. Mož je bil naš pristaš, okkultist, ter je neposredno, s prenosom perispitalnega fluida na nežive predmete, zdravil bolnike.

Milostljiva gospa! Kakor Vam je nekoliko razvidno iz gornjih vrstic, so pojavi našega perisprita zelo mnogostranski in poznani povsod. S perispitalnim odom, v zvezi z močjo mišljenja ali besede, si tolmačimo tudi belo in črno magijo Kaldejcev, Perzov, Egipčanov, Indijcev in Hebrejcev. S to močjo si moremo pojasnjevati razne fenomenalne dogodbe minolosti, čarovništvo duhovniških kast in srednjega veka, fasinacijo, zagovarjanja in še mnogo drugih predmetov, o katerih morda izpregovorim enkrat v bodoče. Okkultističen pozdrav!

A. Z. Atanzijev.

Listnica uredništva.

G. Ivan Korošin v Radovljici: Potrjujemo Vam, da nas niste Vi informirali o radovljiških klerikalnih čudakih.

Tedenski sejem v Kranju dne 18. t. m.

Prignalo se je 70 glav goveje živine, — telet, 130 prašičev, 7 ovac, — koze, — buš. — 50 kg: pšenice K 8·20, prosa K 7—, ovska K 6·50 do 7—, rži K 7—, ajde K 6—, ječmena K 7·50, krompirja K 1·70, fižola (ribniški) K 8—, mandaloni 7—, koks 8·50, navaden rdeč 7·50, zelen 7— do 7·50.

V spomin Josipa Benkoviča.

Kdor je pogledal v zgodovino slovenskega naroda, našel je, da je njega katoliška duhovščina jako malo storila duševnega dela. V časih do reformacije je prevladal v njej v vodilnih mestih sin graščine, ki se je dobro zabaval v veselju, katerega nam daje lov, ali dobra kuhinja in lepo ženstvo. Slovenski meščani so bili redki,

ki so poslali svoje sinove v semenišča, kmetijski sinovi pa so bili v teh časih le za rabo v spovednici in za branje maš. Zgodovino slovenskega naroda moramo do reformacije iskati v nemških in italijanskih virih.

V reformacijskem času se zbudi ta sin kmetije. Da je reformacija na slovenskih tleh tako lepo uspela, kakor je — in to je najsvetlejša stran slovenske zgodovine — gre dosti na račun teh kmetijskih sinov v talarju. Trubar je bil kmetijski sin, dasi višji katoliški duhovnik. Prav mnogi protestantski duhovniki so bili prej katoliški duhovniki nižje vrste. Bodisi, da je tedanja cerkev slabo redila te duhovnike, bodisi, da idealnejše življenje rado vstaja v revnem izobraženstvu, dejstvo je, da naš rojak katoliški duhovnik začne delati šele v 16. stoletju, a kot reformator. V tej dobi pristopijo tudi meščanski sinovi številnejše v duhovske vrste. Dalmatin je Krčan, škof Tomaž Hren, trgovca sin iz Ljubljane. Jezuitje, ki nastopajo v duševnem delu ob času protireformacije so večinoma tujci. Po zmagi katolicizma zopet miruje skoro vse med slovenskimi rojaki-duhovniki. Šele čas cesarja Jožefa II. spravi v 18. stoletju med nje nekaj življenja. Jožefinizem ima dovolj tihih pripadnikov med slovensko duhovščino. Francoska velika prekucija potem izbudi Vodnika, ki pa ne sme, kakor bi hotel. Leto 1848 sele pozneje prebudi našo duhovščino. Škof Slomšek mu kaže pot.

V minuli dobi 50 let vidimo živahneje gibanje med slovensko duhovščino. Nekaj mož iz tega delavskega kroga nastopa z navdušenostjo kot domoljubi n. pr. Božidar Raič. Kakor v vsakem našem znamenitejšem dušnem gibanju, so tudi v novejši dobi slovenskega življenja sinovi Kranjske duhovniki iz kranjske kmetije najboljši duševni delavci. Samo Gorenjska daje skoro polovico duhovniških in posvetnih večjih slovenskih talentov. Med duhovnike te dobe prihaja redko sin meščanstva. Pač resnica, a škoda je, sicer bi bil naš boj morda drugačen, finejši.

Med te meščanske duhovnike na Kranjskem steje jako mlad umrl Josip Benkovič. Postal je v tem letu Cistercijan in je umrl nedavno v Velesovem. Pokojnik je bil simpatičen, lep človek duhovitega obraza. Otrokom je bil ljub in mil prijatelj. Zavodnik in Benkovič sta zapustila med novomeškimi otroci najboljši spomin. Lepo ju je bilo videti iz šole iti v krogu otrok. Redko se zasolzi oko duhovnikovo pri pogrebu, ker je vaje takih žalostnih prizorov, a Benkovičevo se je zasolžilo pri pokopu otročiča. Torej rahla, mila narava. Toda ta narava je znala tudi bojevito nastopiti s peresom. Njegovo oko je kazalo ognjevitost.

Podpisanec je imel dovolj žurnalističnih bojev z Benkovičem. Reči moram, da sem bil vesel teh bojev. Oba sva rada zajemala svoje tvarine iz zgodovine našega naroda. Ta mladi Benkovič je preiskoval skrite kote te zgodovine, da vsaj nekoliko reši ugled slovenskega duhovnika o duševnem delu prošlosti, katerega nisem mogel priznati. Benkovič ni nikdar stopil na bojišče z navadnimi frazami o svetosti duhovnika in drugim obrabljenim kakor drugi, mnogo se je učil, za to je imel vedno na razpolago kako majhno lučico, ki se je kje v prošlosti zasvetila. Bil je zvest učenec katoliških zgodovinarjev: Jannsena, Pastorja, Weissa. Srednjeveško gospodarstvo na kmetiji je tolmačil kot veliko blagovorno zadrugo, katero so duševno vodili duhovniki. S tega stališča je zagovarjal tudi sedanji nastop Cistercijanov in Kartuzijanov v Zatičini in v Pleterjih. V lepem humorju mi je enkrat povedal, da postanem še Kartuzijan. V samostanu v Zatičini je kot Cistercijan hotel nadaljevati svoje študije. Tam je izrabil vse svoje telesne moči. Zadnji boj sva bojevala zaradi francoskih Kartuzijanov v Pleterjih.

Mlad je umrl in škoda je zanj. Ta ognjeviti duh bi nam bil izkopal dosti tvarine še iz tužne naše zgodovine, dasi je zapustil bojišče polemike, ko je postal menih. Ta slovenski menih je pokazal, da se hoče učiti. «Wer ehrlich sich bemüht, den können wir erlösen.» Čast njegovemu spominu!

Dr. K. Slanc.

Na Golniku pri Trziču

194

postaja Kranj, se proda dne 26. novembra na prostovoljni dražbi: 19 krav, 1 bika, 20 glav mlade govede, 1 kobila, 2000 centov sena, stroj za posnemanje mleka (centrifuga) in druga mlekarska oprava.

Vajenca

sprejme **Anton Novak**, kovaški mojster
v Radovljici. 195-1

Nekoliko kapljic 160-6

Maggi

 za zabelo

podeli juhi, bouillon, polivki, sočivju nepričakovano dober okus.

Dobiva se v Kranju pri FRANCU DOLENCU.

Šivalni stroji in kolesa

Tovarniška zaloga 109-23

Ivan Jax-a v Ljubljani

Dunajska cesta 17

priporoča svoje najbolj priznane

šivalne stroje in kolesa

Ceniki se dopošljejo na zahtevanje zastoj.

Stavbinska kleparska dela

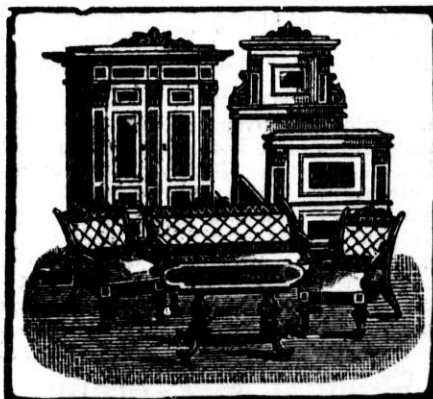
vsakovrstna, iz poljubnega gradiva. — Najcenejša izvršitev lesno-cementnih streh in pokrivanja s strešno lepenko ter v to spadajoče poprave z jamstvom najsolidnejega dela. — Zaloga strešnega laka, lesnega cementa in strešne lepenske v najboljših kakovostih. — Strelovodne naprave po izkušeni sestavi.

Ustanovljeno 1861. **L. M. ECKER** Ustanovljeno 1861.

LJUBLJANA, dunajska cesta št. 7 in 16.

Vodne instalacijske naprave vsake vrste, napeljava v hiše, zveza z obstoječimi vodovodi, premembe in vsakršne poprave. Zgradba stranišče in kopalnih naprav od preproste do najfinije izvršbe proti jamstvu primerne, trpežnega dela. — Proračuni na zahtevanje brezplačno. 114-22

R. LANG, Ljubljana (Kollzej)

tovarna za modroce na peresa in pošteljno opravo, zaloga pohištva,

priporoča vsake vrste

modrocev, posteljne uloge, zrcal, podob, otroških vozičkov, naslonjačev, počivalnikov (sofa, kanape, divan) in sobno opravo 54-34

po najnižjih cenah.

Cenike s 300 podobami pošlje zastoj in poštne prosto.

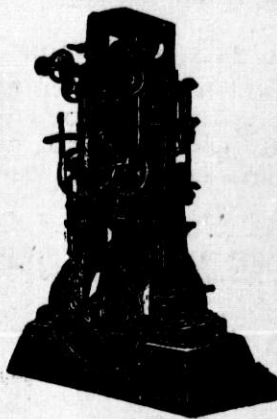
Prodaja tudi na obroke.

Razpošiljanje točno.

FRAN DETTER LJUBLJANA

na Starem trgu št. 1
Prva in najstarejša 156-12
zaloga šivalnih strojev.

Tu se dobivajo vsakovrstni kmetijski stroji. Posebno priporočam svoje izvrstne slamoreznice in mlatilnice, ki se dobivajo v njih izbornosti ceno. — Ceniki zastoj in poštne prosti.

G. Tönnies

Ljubljana 66-31

tovarna za stroje, železo in kovinolitnica

priporoča kot posebnost vse vrste

žage in vse stroje

za obdelovanje lesa, ameriške turbine, bencin-motore in parostroje.

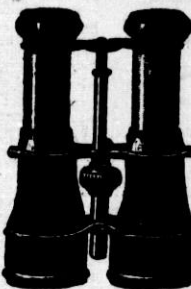
Optični zavod

Jos. Ph. Goldstein

Ljubljana, pod trančo št. 1

priporoča svojo veliko

zalogo vsakovrstnih očal, lovskih in potnih dalnogledov, kakor tudi vseh optičnih predmetov.

Zaloga fotografičnih aparatov.

Vse v to stroko spadajoča popravila točno in ceno. 67-33

FRANJA MERŠOL

LJUBLJANA, Mestni trg št. 18

priporoča svojo bogato zalogo pričetih in izvršenih ženskih ročnih izdelkov, vsakovrstnih, jako ličnih vezan, krojaških potrebščin ter raznega drobnega blaga — po zelo zmernih cenah. 158-10

Monogrami in risarje se v poljubnih bojah in slogih vvezujejo na vsakršno blago. — Zunanja naročila se izvršujejo točno in ceno.

Pozor!

Kdor hoče imeti dobro blago strugarkega izdelka, 97-26

kegle in krogle, krogle za balin

in sploh vsa v to stroko spadajoča dela po nizki ceni, naj se obrne na

Ivana Vidmar-ja

strugarja v Ljubljani, dunajska cesta 11.

Hočete kupiti prav
dobro slamo-
reznico ali gepelj?

108—21

Obrnite se na skladišče

Fran Zeman

v Ljubljani, Poljanska cesta št. 24 („pri Korenu“)
kjer vselej dobite tudi najboljše mlatilnice, čistilnice
za žito, mline za žito in sadje, reporeznice, brane
za travnike in stroje drugih vrst, posamezne dele in
klinje. Trambe za vodo in gnojnico, cevi za vodvode,
se tukaj dobijo najceneje.

Glavna slovenska
hranilnica in posojilnica
pisarna na Kongresnem trgu št. 14 tik nunske cerkve
v Ljubljani
sprejema in izplačuje hranilne vloge in
obrestuje po 4 $\frac{1}{2}$ %
od dne vložitve do dne vzdige brez odbitka in brez odpovedi.
Hranilnične knjižice se sprejemajo kot gotov denar, ne da
bi se obrestovanje pretrgalo.
139—13

Vizitnice in kuverte
po zelo nizkih cenah
priporoča Jv. Pr. Lampret v Kranju.

Večkrat premiano!

Glinaste peči,
štedilnike, banje
za kopeli, kakor tudi kipe, vaze in
druge glinaste izdelke
v vseh barvah, trpežne in cene
priporoča prva in največja
tovarna
pečij in glinastih izdelkov
August Dreise
v Ljubljani.

73—29

Zaloga vsake vrste
pokritih in nepokritih
voz, landaverjev i. t. d.

Vsled dogovora se jemljejo tudi stari vozovi v
protiračun.

Prezema posamezna dela

kolarsko, kovaško in sedlarsko

proti jamčenju po nizki ceni.

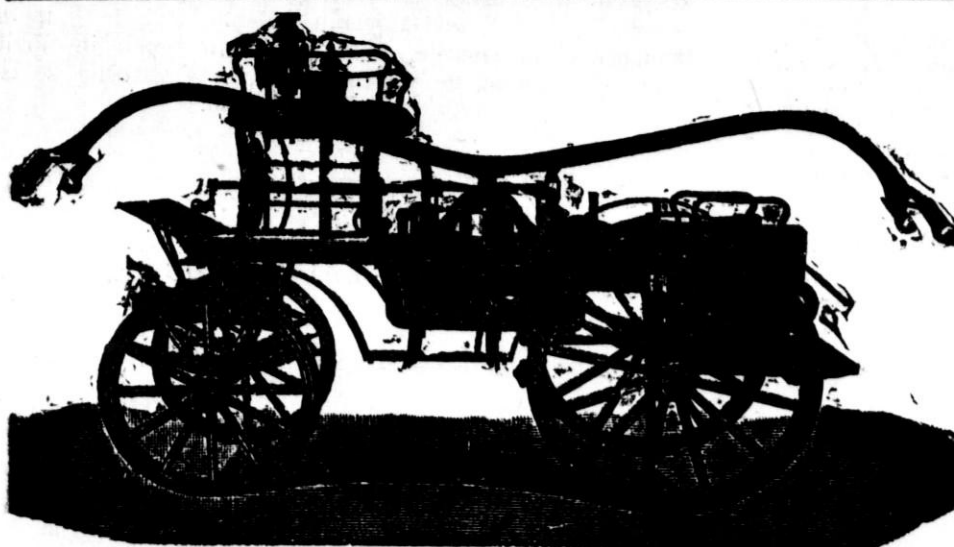
Sprejme se več

pomočnikov in učencev.

PETER KERŠIČ

Šiška pri Ljubljani.

188—5

C. kr. priv. tovarna strojev, brizgalnic,
kmetijskih strojev, I. moravska mehanična
tkalnica cevi in pasov

R. A. SMEKAL

v Cechu pri Prostjevu in Smichow-Praga.

Podružnica v Zagrebu, Frankop. ulica 9
priporoča 83—45

slavnim gasilnim društvom, občinam in zasebni-
kom brizgalnice vsake vrste, s patentom proti
zmrazlini in s priredbo, da tiste na obe strani
vodo vlečejo in mečejo, parne brizgalnice,
s kojima zamoreta samo dva človeka opravljati
delo — naučba v teku treh dni — ter ne po-
trebujejo izprašanega strojevodjo; dalje vse drugo
gasilno orodje, čelade, pase, sekirice, lestve
i. t. d., kmetijsko orodje in Peronospora-
brizgalnice. — Roba solidna elegantna in ceno.
Plačila po dogovoru.

Podružnica R. A. Smekal v Zagrebu.

Posamezne številke „Gorenjca“
se prodajajo po 10 vin. v
Škofji Loki pri g. M. Žigonu, trafika na
glavnem trgu;
Radovljici pri g. Otonu Homannu, glavna
trafika.

Sloveči profesorji
medicinske in zdravniške
priporočajo

Tinktura za
želodec

lekarnarja Piccoli-ja

v Ljubljani

dvornega zalagatelja

Nj. svet. papeža

kot sredstvo, ki
krepiča želodec,
vzbuja tek, po-
spešuje prebav-
ljenje in od-
prtje telesa
posebno zdravilna
za one, ki trpe
na zastaranem
zaprtju.

Tinktura za želodec se dobi v škatljicah z 12 steklenicami
za K 2-52, z 24 steklenicami za K 4-80, z 36 steklenicami
za K 7-—, z 70 steklenicami za K 13-—.
I. 191-1 (Postni parket pod 5 kg.)

Andrej Boucon

159-11 LJUBLJANA

Prule (Sredina) št. 18

TOVARNA ZA IZDELOVANJE

VSAKOVRSNIH STOLOV

MIZ ZA VRTOVE

in vseh v to stroko
spadajočih pred-
metov, ki se izvršujejo
natančno po naročilu.

Zunanja naročila se iz-
vršujejo točno in po najnižjih
cenah.

Čeniki se razpošiljajo zastoj in
frankovano.

Tvrdba R. MIKLAUC

LJUBLJANA, Špitalske ulice št. 5

naznani da je že popolnoma založena z

jesenskim in zimskim blagom.

Posebno omeni o svoji jako veliki sukneni zalogi
za moške, kakor kamgarn, stof, ševiot, gorenjsko
sukno i. t. d., katero blago prodaja po krojaških
cenah, toraj cenejši kakor povsod drugod.

Omenim nadalje tudi, da je v zalogi najnovejše
blago za ženske obleke v vseh barvah in cenah od 30
kr. naprej. Tudi imam prav lepe parhete, kambrike,
kotenine, cvilih za postelje, koce, odeje i. t. d.

V vseh vrstah rut vedno zadnje novosti. Toraj
povabim sl. občinstvo na nakup, da se prepriča o posebnosti
ugodnih cenah, o dobrem blagu in prijazni potrebi.

172-31

Spoštovanjem R. Miklauc.

Najcenejši in najboljši poljedelski stroji
dobé se pri

Karol Kavšeka nasl.

SCHNEIDER & VEROVŠEK

Ljubljana, Dunajska cesta 16.
Vedno velika zaloga gepeljnov, slamo-
reznice, mlatilnic, čistilnic, jekle-
nih plugov in sploh vse potrebščine za
poljedelstvo. 69-31

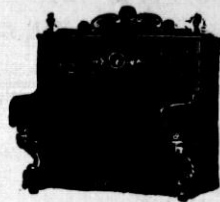
Tudi vsakovrstna železnina kakor železo,
traverze, železniške šine, kuhinjska oprava,
razno orodje za rokodelce i. t. d.

Alojzij Kraczmér

Prva in največja tvrdka za
prodajo in izposojevanje glasov-
virjev.

Ljubljana

sv. Petra cesta št. 20.

Velika zaloga kratkih klavirjev in
pianinov največje popolnosti tako
glede na glas, konstrukcijo kakor na
trajnost v jako okusni opremi vseh
slogov. 115-20

Špecialiteta: pianini z moderatorjem.

Vedna zaloga preigranih klavirjev po najnižjih cenah. — Zavod
za uglaševanje in popravljanje klavirjev vseh vrst. — Najnižje cene
za izposojevanje.

Na deželo se tudi izposojuje.

Zaradi popolne

opustitve trgovine

se prične dne 11. novembra 1901.

Velika prodaja blaga

v Kranju „Pri novi tovarni“

nasproti Puppo-tove špecerijske trgovine.

Cene so tako izvanredno nizke za dobro in
frišno blago, da bo še sedaj bogata zaloga raznega
volnatega ženskega blaga, pisanega barhanta,
moškega loškega in brnskega sukna, štrikanih
sraje, tepihov i. t. d. v kratkem izbrana, naj
torej

nikdo te prilike ne zamudi

komur je ležeče

189-3

3-10 m moškega sukna izvrstno blago za celo obleko gld. 4-50
7 krat 78 cm to je za celo žensko lodnato obleko . . . 1-40
pisane lepe barhante . . . . . 78 cm za 12-16 kr.
> > flanele . . . . . 78 > > 20-22 >
> > barhanste rute . . . . . kos > 19 >
> > žepne rute . . . . . 3 >
cajga za cele moške hlače . . . . . za komaj 52 >

kupiti, posebno, ko ima vsak pravico
blago, s katerim ni zadovoljen

nazaj prnesti.

Stanje hranilnih vlog:
1,100.000 K.

Rezervni zaklad:
nad 31.000 K.

Posojilnica v Radovljici

registrovana zadruga z omejenim poroštvom
sprejema hranilne vloge vsaki dan in jih obrestuje
po 4½ odstotka

brez odbitka rentnega davka, katerega posojilnica
za vložnike plačuje iz svojega. 164—10

Lekarna „pri zlatem orlu“ Ljubljana, Jurčičev trg 2

M. ph. Mardetschlager, lekar in kemik, J. SVOBODE nasl.
80—32 čevljarski most.

Kupite ali naročite po pošti iz te lekarnе sledeča pripoznana
domača sredstva:

Dunajske želodečne srčne kapljice, krč tolažljive, 1 steklenica
20 h, 6 stekl. 1 K.

Želodečne kapljice. 1 stekl. 20 h, 3 stekl. 1 K.

Odvajalne kroglice, v plehastih škatuljah à 40 h, 3 škatlje 1 K.
Tinktura zoper kurja očesa in flašter zoper kurja očesa in trdo
kožo à 40 h, 60 h, 80 h.

Fluid za vnanje drgnjenje, zoper trganje, pomirljivo sredstvo 1 ste-
klenica 1 K.

Trpotčev sok, kašelj pomirljiv, 1 stekl. 1 K.

Prašek zoper kašelj, sliz razkrajajoč, 1 škat. 40 h in 1 K.

Železo-kroglice v sladkorju ali oblatih delajo in pomnožujejo kri,
1 K in 2 K.

Kina-železo-Malaga za slabotne in bolne osebe, 1 stekl. 2 K.

Kapljice za zobe, pomirljivo sredstvo, steklenica 20 h in 40 h.
Najboljše in pravo ribje olje, steklenica 70 h in 1 K, pri odkupu
6 steklenic zaračuni se samo 5 steklenic.

Nadalje se priporoča redilna štupa za živino, za rogato, za
prašiče in konje v škatuljah 60 h in odprto pol kile 1 K.

JOSIP WEIBL

J. Spreitzerjev naslednik

LJUBLJANA, Slomškove ulice št. 4

Stavbeno-umetno in konstrukcijsko ključavničarstvo.

Žično omrežje na stroj, obhajilne mize, ograje na mirodvoru,
obmejno omrežje, vežna vrata, balkoni, verande, stólpne
križe, štedilnike i. t. d. 85—31

Špecialiteta: valjični zastori (Rollbalken).

Adolf Hauptmann

tovarna 53—36

oljnatih barv, firnežev, lakov
in kileja

— v Ljubljani. —

Ilustrovani cenik brezplačno in poštne prosto.

Izhaja vsako soboto zvečer, če je ta dan praznik, pa dan poprej. — Velja po pošti prejemana za celo leto 4 krone, za pol leta 2 kroni, za četrt leta 1 krono. Za Kranj brez pošiljanja na dom stane za celo leto 3 krone, za pol leta 1 krono 50 vinarjev. Dostavljanje na dom stane za celo leto 60 vinarjev več. Posamezne številke stanejo 8 vinarjev. — Na naročbe brez istodobne vpošiljatve naročnine se ne osira. — Za oznanila plačuje se za petitvrsto 10 vinarjev, če se tiska enkrat, 8 vinarjev, če se tiska dvakrat, če se tiska večkrat, pa po dogovoru. Uredništvo in upravnništvo se nahaja v hiši št. 105 nasproti župne cerkve. — Upravnistvu naj se blagovolijo pošiljati naročnina reklamacije, oznanila, sploh vse upravne zadeve, uredništvu pa dopisi in novice. — Dopisi naj se izvolijo frankirati. — Rokopisi se ne vračajo.

Naprodaj je več novih in rabljenih

HARMONIK

nemškega in dunajskega sistema. Kje se zve v
upravnistvu „Gorenjca“.

185—5

Ivan Sartori

ključavničarstvo in trgovina z železnino ter
vsake vrste stroji

v Radovljici (Gorenjsko). 187—4

Tu se dobivajo

družinski šivalni stroji Singer od 28 gld. do 35 gld.			
krojaški	„	„	34 „ „ 45 „
družinski Ringšifer	„	„	50 „ „ 65 „
veliki	„	za krojače	62 „ „ 73 „
„	„	za čevljarje	75 „
Slamoreznice	„	„	38 „ „ 60 „

Za vsaki stroj se jamči, in se lahko
na mestu poskusi.

Stroji dajo se tudi na obroke.

Gričar & Mejač

Ljubljana, Prešernove ulice 9

Velika zaloga zgotovljenih oblek
za gospode, dečke in otroke
konfekcije za dame.

*** Solidno blago po čudovito nizkih cenah ***

Ceniki se razpošiljajo zastonj in poštne prosto. 178—6

A. Tschinkelna zet

Ljubljana.

Prva in edina
domača tovarna

cikorije,
figove kave,
kanditov,
kandiranega sadja
in konseru

priporoča priznano dobre in cene
svoje izdelke. 68—34

